

वैयाकरणसिद्धान्तकौमुदी

स्त्रीप्रत्ययप्रकरणम् (०८)

१२.११.२०१२

टिड्ढाणञ्द्वयसञ्दध्नञ्मात्रच्तयप्- ठक्ठञ्कञ्क्वरपः (४.१.१५)

- ❧ एकपदात्मकं सूत्रम् । टित्-ढ-अण्-अञ्-द्वयसच्-दध्नच्-मात्रच्-तयप्-ठक्-ठञ्-कञ्-क्वरपः ।
- ❧ 'इयाप्प्रातिपदिकात्' (४.१.१) इति, 'स्त्रियाम्' (४.१.३) इति, 'अनुपसर्जनात्' (४.१.१४) इति च अधिक्रियन्ते ।
'अजाद्यतष्टाप्' (४.१.४) इत्यतः 'अतः' इति, 'ऋन्नेभ्यो ङीप्' (४.१.५) इत्यतः 'ङीप्' इति च अनुवर्तते ।
- ❧ अनुपसर्जनं यत् टिदादि, तदन्तं यद् अदन्तं प्रातिपदिकं, ततः स्त्रियां ङीप् स्यात् ।
- ❧ टिड्ढाणञ् इति ।

कुरुचरी ।

कुरुचरीति ।

नदट् - नदी ।

नदडिति ।

उपसर्जनत्वात् नेह ।

बहुकुरुचरा ।

बहुकुरुचरेति ।

- वक्ष्यमाणा इत्यत्र टित्त्वाद् उगित्त्वाच्च डीप्प्राप्तः ।
- बहुकुरुचरेति । स्यादेतत् ।
- वक्ष्यमाणेत्यादिना ।
- यासुटो डित्त्वेन 'लाश्रयमनुबन्धकार्यं नादेशानाम्' (प) इति ज्ञापनात् न भवति ।
- यासुट इत्यादि ज्ञापनादित्यन्तम् ।

८२ शनः शानचः शित्त्वेन क्वचिद् अनुबन्धकार्येऽपि
अनल्विधाविति निषेधज्ञापनाद् वा ।

८२ शनः शानच इति ।